

Yöoikeus

Todellakin sopiva nimi: "yöoikeus"! Semmoinen laitos on New Yorkin kaupungissa. Siinä laitoksessa tuomitaan etupäässä kaduilta kiinnikaapattuja naisia, syyllisiä haureuden harjoittamiseen, mutta myöskin syyllisiä poliisimielivallan vastustamiseen.

Se laitos toimii kuin automaattinen tehdas. Poliisi raahaa haukkottelevan tuomarin eteen saaliitaan. Tuomari ei viitsi eikä välittele pitää kuulusteluja. Lukee vaan tuomioita: viisi dollaria sakkoa, kolmekymmentä päivää j. n. e.

Pyhä oikeus!

Ei ole päiväoikeuskaan tunnon tarkkaa, mitä sitten oikein — yöoikeus, pimeä ja haukkoteleva oikeus.

Päiväoikeuden eteen tuotiin taannottain New Yorkin kaupungissa nuorukainen, joka oli jaelut lentolehdistä, missä oli lauseita Yhdysvaltain itsenäisyyden julistuksesta, eikä mitään muuta. Ja vaikka lentolehdisten jakelminen itsestäänkin on lain sallima oikeus kaikille vapaan tasavallan asukkaille niin siitä huolimatta itsenäisyyden julistuksesta lainattuja lauseita sisältävän lentolehden levittäjä tuomittiin — päiväoikeudessa yhdeksäksi kymmeneksi päiväksi pakkotyöhön.

Onko kumma asia, vaikka herääkin ajatuksia, jotka sanovat, kuten Minna Cantin Hompsantuu: teidän lakinne ja teidän oikeutenne, niitähän minun pitikin ampua.

Vain Amerikan kansan keskinkertaista alemmas pudonnut tai jäänyt yhteiskunnallinen sivistys ja tottumus ahtuisiin oikeuden

loukkauksiin, selittää sen, ettei oikeuslaitokset kansan silmissä ole muuttuneet vihatuiksi vääryyden esikuviksi. Tämä myöskin selittää yhden puolen siitä, että monet meidän päiväoikeutemme-kin toimivat pimeämpäin.

Mutta yöoikeudet!

Näihin laitoksiin on kiinnitetty epävirallista seuraamista. Pearsonin kuukausijulkaisu on julaisut useita artikkeleita niiden toiminnasta New Yorkissa.

Näissä on sattunut tapauksia, että joku nainen, joka ei ole taipunut maksamaan poliisille kiristysrahoja, on tullut yöoikeudessa leimattua ammattihaureuden harjoittajaksi. Poliisi voi kaapata kadulta kenentahansa yksikseen yönaikana kulkevan naisen, esittää hänelle, että maksamalla lunnaita, pääsee menemään, mutta muussa tapauksessa saa tehdä tuttavuutta yöoikeudessa. Kuinka moni nainen ja tyttö onkaan joutunut maksamaan kiristysrahoja poliisille, välttyäkseen häväistykseltä, vaikkei olisi ollut mitään syytä, mutta tietoisena siitä, että kun keran yöoikeuteen joutuu, tulee varmasti leimattua haureuden harjoittajaksi, ja niin on maksanut lunnaat ja vaiennut visusti.

Niille taas, jotka syyttömyyhteensä luottaen, ovat menneet haukkottelevan yöoikeuden eteen, on ollut edessä kamala kohta elämässä: häväistys.

Tämmöisiä tapauksia esittää Pearson useita.

Viimeisin niistä on seuraava:

Juutalaisten pappi, rabbi Goldstein, kirjoittaa, että hänen ollessaan juutalaisten vankilan pap-

pina, tuli hänen tietoonsa rabbi H. L. Martinin kautta, joka hoiti väliaikaisesti vankilapapin virkaa, että vankilaan tuotiin noin 28 vuotias juutalaistyttyttö tuomittuna haureellisen elämän harjoittamisesta eräässä tenementitalossa New Yorkissa. Tytön katkerat kyyneleet pakottivat rabbi Martinin tarkkailemaan lähemmin tätä tapausta. Tyttö vakuutti syyttömyyttään, jopa neitseyttäänkin. Kutsuttiin asiantuntija lääkäri paikalle, joka toimitti tutkimuksen sillä tuloksella, että tyttö, tämä haureuden harjoittamisesta vankilaan tuo-

mittu, osottautui todellakin vielä neitsytillassa olevaksi. Oikeus tietysti peruutti tuomion, mutta tytön maine oli mennyt. Hänen täytyi paeta ja piilouttantua, minne pääsi, tuttavain epäleviltä katseilta.

Vaikka suuri joukko tällaisia julkisia syytöksiä on tehty yöoikeuden toimintaa vastaan ja vaikka niitä tukemassa on vahvoja todistuksia, ei vaan edes tutkimustakaan toimeenpanna. Pelätään kai. Ei uskalleta. Oikeuden auktoriteetti voisi saada uuden kovan kolauksen.

Yöoikeus jauhaa uhrejaan, oikeuden mylly käy pimeämpään.

Eräälle toverille

*Sä ennen riehuit,
vihassa kiehuit
ja jännitit sanasi jousta,
kun sortaja iski,
tai niiden piski
aikoi kimppuusi nousta.*

*Kas, mies olit sinä,
kuten toiset ja minä,
miehuutta, kuntoa riitti.
— Muistat kai varmaan
sen ajan harmaan
lakko kun kauhua siitti?*

*Olit silloinkin miestä,
kun aikoivat piestä
verihurtat nahkasi paljaan.*

*— Olet sielusi myönyt
ja sanasi syönyt,
puit yllesi valhevaljaan.*

*Jo aatteles toki,
miten kovia koki
toveris —; tuskinpa tiedät!
Sä itseäs muistit,
tovertuntehen suistit —
narrina aikaasi vietät.*

*Ja rikkaita nuolet,
vaikk' tyhjät on suolet,
puetat itsesi säkkiin.
Jo sietäisit toukka,
liehuva moukka
joutua kanahäkkiin.*

M. Rutanen.
